

Avatar-közgazdaságtan – a siker közgazdaságtana

(Bevezetés) „Minden idők egyik leghosszabb pszichológiai kutatása 268 férfi életútját követve végig onnantól, hogy beléptek a Harvardra az 1930-as évek végén, egészen a mai napig. Ebből a tengernyi adatból a kutatóknak sikerült kiszűrniük, milyen életkörülmények és személyes tulajdonságok különböztetik meg a legboldogabb és legteljesebb életet élő férfiakat a legsikertelenebbektől. 2009-ben George Vaillant, a vizsgálatot 40 éve vezető pszichológus azt mondta az Atlantic Monthly-nak, hogy egy szóban tudja összefoglalni az eredményeket: „Szeretet. Pont.” (Achor 2015, 225) Nem véletlen, hogy Gary Chapman ezt, a jó kommunikáció alapjául szolgáló minőséget hangsúlyozza a „... hangolva” című könyveinek hasábjain. Kapitalista világunkban talán hihetetlenül hangzik, hogy a siker záloga egy pozitív érzet is lehet. Csíkszentmihályi Mihály végzett hasonló kutatásokat, melyet Kreativitás című könyvében publikált. Számos híres és sikeres ember azon készségét vonultatta fel, amelyek egy ember életét teljessé tehetik. A mérések eredménye felettébb elgondolkodtató.

Tomáš Sedláček szerint több vallás, mítosz van a közgazdaságtanban, mint matematika. (Sedláček 2012, 24) A közgazdaságtan mint a döntés tudománya (Bolla 2014) érinti már a viselkedést, tehát pszichológiát, boldogságot, pozitív pszichológiát. Megfogadva Sedláček szavait, a mese-közgazdaságtannal foglalkozó cikkemet kiterjesztem még unortodoxabb irányba és a vallást, a keresztények szent könyvét, a Bibliát veszem górcső alá.

Az avatar szó valószínűsíthetően az „avat” szóból származik. Az Értelmező szótár szerint ’ünnepélyesen felvesz valakit valamely közösségbe; valamivé tesz valakit; valaminek az ismeretébe bevezet valakit’. Szinonimaként felavat, beavat, ellentétéként az avatatlan, azaz még be nem avatott található. További ellentétek a szakavatott, illetékes, jártas, tapasztalt. Ugyanezen idézetek találhatóak meg az akadémiai Magyar értelmező kéziszótárban is. Nem hivatalos források szerint tehát Krisztus és Buddha, mint tisztánlátó, tanító, a tudományok birtokában lévő az avatar minőség.

Azon földi értelemben vett „avatar” embereknek kell vezető beosztásokba kerülniük, akik személyisége az érzelmek kiiktatásának képességét biztosítja. Bizonyos helyzetekben, a lelki állóképesség aktiválásával irányíthatóvá kell tenni az emberi személyiség érzelmeit. A negatív érzelmeket elfedni, a pozitív minőségeket (pl. szeretet) előhozni. Az unortodoxia újabb vívmánya a következő, érzelmeket, lelket, készségeket a siker irányába fejlesztő lelki táplálék. Ehhez nyújt segítséget a gedeoniták, egy nemzetközi üzletemberekből álló csoportosulás, akik a főbb érzelmeket, élethelyzeteket kezelő bibliai idézeteket össze- ésigyűjtötték, s adtak ki ily módon egy „újabb” Újszövetséget.

(A modell) Az Avatar jelen esetben Jézus Krisztus.

Lelki állóképesség

Ahhoz, hogy lelki állóképességünket erősítsük, a következő lehetőségek közül választhatunk. Dr. Bagdy Emőke a Bíz magadban! című kötetben a pozitív megerősítéseket és az életbátorságot tartja az önbizalom növelése legfontosabb momentumának (Bagdy 2014, 51). Véleményem szerint az imák kitűnő pozitív megerősítések, így eme minőséghez kapcsolódó idézetek felsorakoztatásával kezdek.

Ima

Az éneklőmesternek a neginóthra, Dávid zsoltára.

Mikor kiáltok, hallgass meg engem, igazságomnak Istene; szorultságomban tág tért adtál nékem: könyörülj rajtam és halld meg az én imádságomat!

Emberek fiai! Meddig lesz gyalázatban az én dicsőségem? Meddig szerettek hiábavalóságot, és kerestek hazugságot? Szela.

Tudjátok meg hát, hogy kedveltjévé választott az Úr; meghallja az Úr, ha hozzá kiáltok! Haragudjatok, de ne vétkezzetek: beszéljeteek szívetekkel a ti ágyasházatokban és csilapodjatok! Szela.

Igazságnak áldozatával áldoztatok és bízzatok az Úrban.

Sokan mondják: Kicsoda láttat velünk jót? Hozd fel reánk arcodnak világosságát, oh Uram!

Nagyobb örömet adsz így szívembe, mint amikor sok az ő búzájuk és boruk.

Békességben fekszem le és legott elaluszom; mert Te, Uram, egyedül adsz nekem bátoroságos lakozást. (Zsolt 4, 1–9)

Az éneklőmesternek; Kóráh fiainak tanítása. Mint a szarvas kívánczik a folyóvizekre, úgy kívánczik az én lelkem hozzád, Isten! Szomjúhozik lelkem Istenhez, az élő Istenhez; mikor mehetek el és jelenhetek meg Isten előtt? Könnyhullatásom volt kenyerem éjjel és nappal, mikor mindennap azt mondták nékem: „Hol van a Te Istened?” Mikor ezekről emlékezem, megkeseredem lelkemben; mert nagy csoportban vonultam ezelőtt és ujjongó örömmel és hálaadással vezetem őket, az ünneplő sokaságot, az Isten házáig. Miért csüggedsz el lelkem és nyughatatlankodol bennem? Bízzál Istenben, mert még hálát adok én néki az Ő orcájának szabadításáért. Istenem! Elcsügged bennem az én lelkem; azért emlékezem reád a Jordán és Hermon földjéért, a Miczár hegyéről. Örvény örvényt hív elő zuhatagjaid hangjára; minden vízaradásod és hullámod összecsap fölöttem! Nappal kiküldte kegyelmét az Úr, éjjel éneke volt velem, imádság az én életem Istenéhez.

Hadd mondjam Istennek, az én közsáلامnak: Miért felejtkeztél el rólam? Miért kell gyászban járom ellenség háborgatása miatt? Mintha zúzóadás volna csontjaimban, mikor gyaláznak engem az én szorongatóim, naponként ezt mondván nékem. Hol van a te Istened? Miért csüggedsz el lelkem, és miért nyughatatlankodol bennem? Bízzál Istenben, mert még hálát adok néki, az én szabadítómnak, Istennek. (Zsolt 42, 1–12)

Történt egyszer, hogy amikor egy helyen imádkozott, annak végeztével így szólt hozzá egyik tanítványa: Uram, taníts meg minket imádkozni, amint János is megtanította tanítványait. Ő ezt mondta nekik: Mikor imádkoztok, ezt mondjátok: Atyánk, szenteltesd meg a te neved. Jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratom, mint a mennyben, úgy a földön is. A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk naponként. És bocsásd meg bűneinket, amint mi is megbocsátunk minden ellenünk vétkezőknek. És ne vígy minket a kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól. És így szólt nekik: Ha valamelyikőtöknek barátja van, s az odamegy hozzá éjfélkor, és azt mondja neki: Barátom, adj nekem kölcsön három kenyeret, mert egy barátom érkezett hozzám az útról, és nincs mit adnom ennie – és ő így válaszolna belülről: Ne zavarj engem; lásd az ajtó már be van zárva, és gyermekeim velem együtt az ágyban vannak, nem kelhetek fel és nem adhatok neked –, mondom nektek, ha nem kel is fel, és nem is ad neki azért, mert az barátja, de az ő erőszakoskodása miatt fel fog kelni, és adni fog neki annyit, amennyire szüksége van. Én is mondom nektek: Kérjeteek és adnak; keresseteek és talátokeek, zörgesseteek és ajtót nyitnak nektek. Mert aki kér, mind kap, aki keres, talál, és a zörgetőkeek ajtó nyílik. Melyik atya az közületek, aki fiának követ ad, mikor az kenyeret kér, és kígyót ad, amikor halat kér; vagy skorpiót ad-e neki, ha tojást kér? Ha azért ti, bár rosszak vagytokeek, tudtokeek fiaitokeeknak

jó ajándékokat adni, mennyivel inkább fog a ti mennyei Atyátok Szentlelket adni azoknak, akik tőle kérik! (Luk 1,1–13)

Ezeket mondta Jézus és felemelte szemét az égre, és így szólt: Atyám, elérkezett az óra; dicsőítsd meg a Fiadat, hogy a Fiú is dicsőíthessen Téged. Hatalmat adtál neki minden emberen, hogy örök életet adjon mindazoknak, akiket neki adtál. Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek Téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél: Jézus Krisztust. Én dicsőítettem téged a földön; elvégeztem a munkát, amelyet rám bízál, hogy elvégezzem. És most dicsőíts meg engem, Atyám, te magadnál, azzal a dicsőséggel, amely az enyém volt már, mielőtt a világot megmentetted volna. Kinyilatkoztattam a te nevedet az embereknek, akiket e világból nekem adtál. Tied voltak és nekem adtad őket; és a te beszédedet megtartották. Most tudták meg, hogy mindaz, amit nekem adtál, tetőled van; mert a beszédedet, amelyeket nekem adtál, átadtam önekik, és ők befogadták, és valóban megismerték, hogy én tőled jöttem ki, és elhitték, hogy te küldtél engem. Én őérettük könyörgök, nem a világért könyörgök, hanem azokért, akiket nekem adtál, mert a tiéd. És az enyéme mind a tiéd, és a tiéd az enyéme és én megdicsőülök öbennük. És én nem vagyok többé e világban, de ők e világban vannak, én pedig hozzád megyek. Szent Atyám, tartsd meg őket a Te neved által, melyet nekem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi! Amíg velük voltam, én megtartottam őket a te neved által, amelyet nekem adtál. És megőriztem őket, hogy senki sem vezett el közülük, csak a kárhozat fia, hogy az Írás beteljesüljön. Most pedig Hozzád megyek; de ezeket még elmondom a világon, hogy az én örömem teljes legyen öbennük. Én a te igédet nekik adtam; és a világ gyűlölte őket, mivel nem a világból valók, mint ahogy én sem a világból való vagyok. Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól. Nem a világból valók, mint ahogy én sem a világból vagyok. Szenteld meg őket a te igazságoddal; a te igéd az igazság. Amint te küldtél engem a világba, úgy küldtem én is őket a világba. És én érettük odaszentelem magamat, hogy ők is valósággal szentek legyenek. De nemcsak őérettük könyörgök, hanem azokért is, akik az ő beszédükre hisznek majd énbennem; hogy mindnyájan egyek legyenek, amint te énbennem, Atyám és én Tebenned, úgy legyenek ők is egyek mibennünk, hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél engem. Én átadtam nekik azt a dicsőséget, amit nekem adtál, hogy egyek legyenek, amint mi egyek vagyunk: Én öbennük, és te énbennem; hogy tökéletesen eggyé legyenek. Ismerje meg ebből a világ, hogy te küldöttél engem, és éppen úgy szeretted őket, mint ahogy engem szeretted. Atyám, azt akarom, hogy akiket nékem adtál, ott legyenek velem, ahol én vagyok, hadd lássák az én dicsőségemet, amelyet nekem adtál, mert szeretted engem a világ teremtése előtt. Igazságos Atyám! A világ nem ismert meg téged, de én megismertelek, és ezek is megismerték, hogy te küldtél engem. És én megismertettem velük a te nevedet, és ezután is megismertem, hogy az a szeretet, amellyel engem szeretted, bennük legyen, és én is öbennük legyek. (Jn 17,1–26)

És ez a bizodalom, amellyel őhöz vagyunk, hogy ha kérünk valamit az ő akarata szerint, meghallgat minket; és ha tudjuk, hogy meghallgat minket, akármit kérünk is: azt is tudjuk, hogy már teljesítette is kéréseinket, amelyekkel hozzá fordultunk. (Jn 1 5,14–15)

Bátorság

Várjad az Urat, légy erős; bátorodjék szíved és várjad az Urat. (Zsolt 27,14)

Jöjjenek mesehős tulajdonságok is (Bolla 2015), aminek sokszor híján vagyunk:

Türelem

Állhatatosságra van szükségetek, hogy az Isten akaratát cselekedhessétek és elnyerjétek az ígértét. (Zsid 10,36)

Kitartás

Jézus pedig elkezdte mondani nekik: Vigyázzatok, hogy senki el ne ámtson titeket. Mert sokan jönnek majd az én nevemben, és azt mondják, hogy én vagyok! És sokakat tévedésbe ejtenek majd. Mikor pedig majd hadjáratról és háborús hírekről hallotok, ne rémülözzetek. Ennek így kell lennie, de ez nem a vég. Mert nemzet támad nemzet ellen, és ország ország ellen. Helyenként földrengés, éhínség lesz, de ez még csak a kezdete a gyötrelmeknek. Ti pedig magatokra vigyázzatok. Mert törvényszékeknek adnak majd át és zsinagógákban ütnek-vernek majd titeket, és helytartók, mert királyok elé hurcolnak énniattam. Bizonyrágot tegyetek előttük. De kell, hogy előbb hirdessék az evangéliumot minden népnek. Amikor fogva visznek, és a törvényszékeknek átadnak titeket, ne okozzon nektek előre gondot az, hogy mit szóljatok, hanem ami adatik nektek abban az órában, azt mondjátok. Mert nem ti vagytok, akik szóltok, hanem a Szentlélek. Halálra adja majd testvér a testvérét, atya a gyermekét, és fellázadnak a magzatok szülei ellen, és megöletik őket. És mindenki gyűlölni fog titeket az én nevem miatt. De aki mindvégig megáll, megtartatik. (Mk 13,5–13)

Bizalom

Bízzál az Úrban és jót cselekedjél; e földön lakozzál és hűséggel élj. Gyönyörködjél az Úrban, és megadja néked szíved kéréseit. Hagyjad az Úrra a Te utadat, és bízzál benne, majd Ő teljesíti. (Zsolt 37,3–5)

Hit

Amikor bement Kapernaumba, egy százados ment hozzá és kérte őt: Uram, az én szolgálóm szélütöten fekszik otthon, és nagy kínokat szenved. Jézus ezt mondta: megyek és meggyógyítom. De az így felelt: Uram, nem vagyok én arra méltó, hogy átlépd a küszöbömet, hanem csak mondd szóval, és meggyógyul az én szolgálóm. Én is felsőbbség alá vetett ember vagyok, alattam is szolgálhatnak katonák. És, ha egyiknek azt mondom: Menj! Elmegy, ha a másikkal: Jöjj! Idejön. És ha a szolgálómnak szólok: Tedd ezt! Megteszi. Mikor Jézus ezt hallotta, elcsodálkozott és azt mondotta a követőinek: Bizony mondom néktek, senkiben sem találtam ilyen nagy hitet Izráelben. De mondom nektek, hogy sokan eljönnek napkeletről és napnyugatról, és asztalhoz telepednek Ábrahám, Izsák és Jákob mellé a mennyek országában, ennek az országnak fiait pedig kivetik a külső sötétségre, s ott lesz sírás és fogcsikorgatás. A századoshoz pedig így szólt Jézus: Eredj el, és legyen neked a Te hited szerint. És meggyógyult a szolgáló abban az órában. (Mt 8,5–13)

És Jézus így válaszolt nekik: Legyen hitetek Istenben. Mert bizony mondom néktek: Ha valaki azt mondja ennek a hegynek: Kelj fel és vedd magadat a tengerbe, és szívében nem kételkedik, hanem hiszi, hogy amit mond, megtörténik: Annak meglesz, amit mond. Azért azt mondom nektek, higgyétek, hogy mindazt, amiért imádkoztok, és amit kértek, már megkaptátok és meglesz tinéktek. (Mk 11,22–24)

Érzelmek***Félelem***

Megkerestem az Urat és meghallgatott engem, és minden félelmemből kimentett engem. (Zsolt 34,5)

És ne féljete azoktól, akik a testet megölik, de a lelket nem tudják megölni, inkább attól féljete, aki mind a lelket mind a testet elveszítheti a gyeheennában. (Mt 10,28)

Mert nem a féltékenység lelkét adta nekünk az Isten, hanem erőnek, szeretetnek és józan-ságnak Lelkét. (2Tim 1,7)

Kapzsóság nélkül való legyen az életeitek; elégedjete meg azzal, amitek van, mert ő mondta: Nem hagyjak el, sem el nem távozom tőled. (Zsid 13,5)

Azért bizvást mondjuk; az Úr az én segítségem, nem félek. Ember mit árthat nekem? (Zsid 13,6)

Harag

Légy ellenségeddel megint jó barát, amíg a bíróhoz visz az utatok, hogy át ne adjon a bírónak, a bíró meg oda ne adjon a poroszló kezébe és tomlöcbe ne vessenek.

Bizony, mondom neked: Nem jössz ki onnan, míg meg nem fizetsz az utolsó fillérig. (Mt 5,25–26)

Az önbizalomhiány itt a kishitűség szinonimájaként értendő.

Kishitűség

És ő így felelt nekik: mit féltek, ti kicsinyhitűek? Felkelt, megdorgálta a szeleket és a tengert és nagy csendesség lett. (Mt 8,26)

A hit a reménylett dolgok valósága és a láthatatlan dolgokról való bizonyos meggyőződés. (Zsid 11,1)

Szeretet

Az pedig így válaszolt: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből és minden erőddel és minden gondolatoddal; és a te felebarátodat, mint tenmagadat. (Lk 10,27)

Ha nyelveken szólok – emberek vagy akár angyalok nyelvén –, szeretet pedig nincsen énbennem, olyanná lettem, mint a zengő érc és a pengő cimbalom. És ha jövődöt tudok is mondani és minden titkot és minden bölcsességet ismerek is, és olyan teljes hitem van, hogy hegyeket mozdíthatok el, szeretet pedig nincsen énbennem: semmi vagyok. És ha minden vagyonomat alamizsnaként szétosztom a szegények között és ha testemet máglyára adom is, szeretet pedig nincs bennem, semmit nem érek. A szeretet nagylelkű, jószágos; a szeretet nem irigykedik, nem kérkedik; a szeretet nem fuvalkodik fel, nem cselekszik éktelenül: nem keresi a maga hasznát; nem gerjed haragra, nem rója fel a gonoszt; nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal; mindent elfedez, mindent hisz, mindent remél és mindent eltűr. A szeretet soha el nem fogy, de legyenek bár jövődömondások, elmúlnak, vagy akár nyelveken szólások, megszűnnek, vagy akár ismeret, odalesz. Mert töredékes bennünk az ismeret és töredékes a prófétálás, de mikor eljön a teljesség, a töredékes elmúlik. Amíg gyerek voltam, úgy beszéltem, mint gyermek, úgy gondolkodtam, mint gyermek, úgy ítéltam, mint gyermek. Amikor pedig férfivá lettem, elhagytam a gyermekhez illő dolgokat. Most tükör által, rejtélyes képben látunk, akkor pedig színről-színre; most töredékesen ismerem az Istent, akkor pedig úgy ismerem majd, amint Ő ismer engem. Három dolog marad meg addig: a hit, a reménység és a szeretet; ezek közül pedig a legnagyobb a szeretet. (1Kor 13)

Megbocsátás

Mivel a szeretetet a megbocsátással párban szokták emlegetni, jöjjön ez a minőség is. Ferenc pápa 2016-ot az Irgalmasság Évének jelölte meg, tehát különös aktualitással bírnak a következő sorok:

És amikor imádkozni felállotok, bocsássatok meg, és ha valaki ellen valami panasztok van, hogy a ti mennyei atyátok is megbocsássa nektek a ti vétkeiteket. Ha pedig ti meg nem bocsátotok, a ti mennyei Atyátok sem bocsátja meg nektek a ti vétkeiteket. (Mk 11,25–26)

Minden keserűség, düh, harag, láрма és istenkáromlás pusztuljon ki közületek minden gonoszszággal együtt. De legyetek egymáshoz jóságosak, irgalmasok, bocsássatok meg egymásnak, amint Isten is megbocsátott nektek a Krisztusban. (Ef 4,31–32)

(*Véggökvetkezés, konklúzió*) A pillangóhatás effektus is bizonyítja, hogy ha a világ egy pontján valamilyen változás jön létre, annak hatására egy másik helyszínen egy másik történés/változás idézhető elő (Bolla 2013, 75). Ez a gondolat visszaköszön Anchor könyvének hasábjain is, mivel „ha a világ egyik felén egy pillangó megrezegteti a szárnyát, az a világ túlsó felén orkánt okozhat” (Achor 2015, 266). Ha hihetünk a fenti idézeteknek, és annak, „Ahogy Kopernikusz felismerte, hogy a Föld valójában a Nap körül kering, úgy a pozitív pszichológia és az idegtudomány legfrissebb fejleményei is megtanítottak arra, hogy valójában a siker kering a boldogság körül és nem fordítva” (Achor 2015, 267), akkor, amikor boldogságról beszélünk, nem szabad mosolyogni, hanem komolyan venni. Kivéve, ha humorról beszélünk. (Bagdy–Pap 2014) Ha a boldogság sikert szül, akkor a bemutatott modell, a bemutatott módszerrel sikerünk egyik záloga is lehet. Köztudottan a lelki egyensúly boldogságot szül. Ha a boldogság sikert hoz, akkor méltán az egyik kulcs lelkünk táplálása, negatív érzelmeink csökkentése. Az Avatart a feltétel nélküli szeretet teszi avatarrá. Az avatari képességek aktiválását pedig véleményem szerint a lelki állóképességek és a pozitív minőségek erősítése, valamint a negatív minőségek csökkentése hozza létre. Mindennek pedig alfája és ómegája a szeretet.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Achor, Shawn (2015): *A boldogság mint versenyelőny*. HVG Kiadó Zrt. ISBN 978-963-304-212-0
- Bagdy, Emőke (2014): Az életbátorság hármas fogata. In *Bízz magadban! Önértékelés, önfogadás, önbecsülés*. Kulcslyuk Kiadó. ISBN 978-615-5281-18-1
- Bagdy Emőke – Pap János (2014): *Ma még nem nevettem*. Kulcslyuk Kiadó, ISBN 978-963-89419-0-09
- Bolla Emőke (2015): A meshősök a jó döntés nagyköveti. *Valóság*, 2015/6.
- Bolla Emőke (2014): Az „unortodoxia” keretrendszere a közgazdaságtanban, avagy fogalommagyarázat szakmai(bb) szemmel. *Valóság*, 2014/3.
- Bolla Emőke – Faragó Péter (2012): Krízishelyzet az iskolapadban – avagy emberi erőforrás válságban? *Valóság*, 2012/12.
- Értelmező Szótár + I. kötet* (2007), Tinta Könyvkiadó, ISBN 978-963-7094-72-9
- Akadémiai Magyar Értelmező Kéziszótár* (2010), Akadémiai Kiadó, ISBN 978-963-058-8607
- Lukas, Elisabeth (2014): *Spirituális lélektan*. Új Ember, Budapest.
- Sedláček, Tomáš (2012): *A jó és a rossz közgazdaságtana. A Gilgames-eposztól a Wall Streetig*. HVG Könyvek, ISBN 978-963-304-099-7
- Újszövetség*, Szent Gellért Kiadó és Nyomda. / *The Holy Bible*, National Publishing Company.